

1. Temeljne plače.

Temeljne plače naj se odmerijo po treh razredih. I. razred naj odgovarja plači državnih uradnikov 9. plačilnega razreda. II. razred naj odgovarja plači državnih uradnikov 10. plačilnega razreda. III. razred naj odgovarja plači državnih uradnikov 11. plačilnega razreda. 1200 K bodi sploh eksistenčni minimum, pod katerega naj se ne gre. To veljaj za provizorne učitelje, učiteljice, suplente, suplentinje, opremljene z izpričevalom učiteljske zrelosti.

2. Petletnice.

Sedanje petletnice so po večini delovanju učiteljstva popolnoma neprimerne. Po nekod, n. pr. v Kranjski, so te odmerjene po 80 K, kar pride mesečno 6 K 66 h. V Istri znašajo le 150 K, kar je mesečno 12 K 50 h. Po petletnem neumornem delovanju, ki pa mora biti popolnoma zadovoljivo po sodbi predstojnikov, se povišajo učiteljstvu službeni prejemki na Kranjskem za 6 K 66 h, v Istri za 12 K 50 h, kar še vedno ne odgovarja zahtevam časa in stanu. Učiteljstvu se stavijo vedno nove zahteve, povsem logično bi bilo da se ga tudi plačuje vsem zahtevam primerno. Navadnemu delavcu se izboljša plača v petih letih gotovo za večji znesek kakor so gori navedeni, ki naj veljajo najvažnejšemu stanu: učiteljstvu. Učiteljstvo vseh avstrijskih kronovin si je, glede kvinkvenij edino, namreč: Visoki državni zbor bi izpolnil le svojo sveto dolžnost, ako pripozna celokupnemu učiteljstvu petletnice po 200 K, katere naj se — če le mogoče — všteta od izpita učiteljske zrelosti. Če štejejo n. pr. na Goriškem petletnice od zrelostnega izpita, sme biti deležno tega tudi učiteljstvo ostalih kronovin, saj ima vse učiteljstvo iste študije, iste dolžnosti in iste pravice.

3. Aktivitetne doklade.

Avstrijsko ljudskošolsko učiteljstvo deluje z vsemi silami na to, da se njegove plače zenačijo plačam državnih uradnikov zadnjih treh plačilnih razredov, osobito v sedanji draginjski dobi, da si zagotovi svoj bodoči obstanek. Zategadelj blagoizvoli visoki državni zbor odreniti, da določijo dotični deželni zakonodajni zastopi podložnemu ljudskoškemu učiteljstvu doklade po 200 K na leto do časa, ko bodo tudi plače vsega učiteljstva urejene enako plačam, ki jih uživajo državni uradniki XI., X., IX., plačilnega razreda.

4. Pokojninski zakon in leta provizoričnega službovanja.

Istrski deželni zbor je v svojem zadnjem zasedanju sestavil načrt pokojninskega zakona, ki pa do danes še ni sankcioniran. Nasplošno je v tem načrtu — kolikor ta ne nasprotuje tem izvajanjem — ugojeno učiteljstvu z razločkom, da načrt učiteljstvu, ki ni zadobilo definitivnosti, ne všteta provizornih let v službeno dobo, dasi je po omenjenem načrtu tudi provizorno učiteljstvo s sposobnostnim izpričevalom obvezano plačevati v pokojninski zalog, in sicer prvo leto po usposobljenju 10%, a vsako naslednje leto 4% svoje plače s pristavkom, da dobi provizorno nastavljen učiteljstvo v slučaju istopa iz službe kot odpravnino povrnjene vse že vplačane zneske. Načrt je potreben v tem oziru, preden se ga predloži v sankcijo, korenite korekture. Učiteljstvo bo moralo po tem načrtu, če ta postane zakon, prav občutno in po krivem trpeti. Učitelj, oziroma učiteljica bi pač ne bila kriva, da nista zadobila definitivnosti, dasi sta zanjo morda mnogokrat prosila.

Čas, od katerega se štejejo leta v pokojnino, je izpit učiteljske usposobljenosti. Ne sme se misliti, da je učiteljevo

delovanje zaradi druge izkušnje plodonosnejše kakor pred izkušnjo. Čelo obratno! Kandidat, vstopivši v življenje, gori v svojem mladeniškem navdušenju za svoj novi stan. Vse svoje moči žrtvuje, da rešuje čim povolnejše svojo nalogo. Na največ krajih izvršuje svoj posel samostojno na enorazrednicah, in to v popolno zadovoljnost svojih nadzornikov. Bodisi še tako telesno krepak, mora omagati tekom let. Navdušenje za poklic pač ne ugasne, a pešajo telesne kakor duševne moči, ker učitelj nima zadostnih sredstev, da bi se mogel telesno kakor duševno dovoljno razvijati. Torej leta mladeniškega navdušenja, leta, v katerih učitelj deluje morda najplodonosnejše, ta leta se v službo ne štejejo. Razumljivo je, da je ta določba popolnoma neutemeljena in krivična. Zaradi tega prosi ljudskošolsko učiteljstvo: Visoki državni zbor skleni posebno določbo, ki veljaj za vse provincije in s katero se bodo vsakemu učitelju (učiteljici) z izpričevalom usposobljenosti štela vsa provizorna leta, t. j. od zrelostnega izpita nadalje, v službeno dobo, bodisi da je dotični učitelj (učiteljica) definitivno ali provizorno nameščen.

Kaj pa slučaj, da učitelj zboli in če po dolgotrajni bolezni nastopi smrt? Zaostali nimajo strehe, največkrat niti sredstev v boju za svoj obstanek. Čaka jih pač najhujše. Jzpolnila bi se vsemu učiteljstvu le goreča želja, da se gledè tega uredi stvar tako, da imajo po umrlem učitelju zaostali pravico do tretjine letne plače, katero je učitelj nazadnje prejemal. To ugodnost uživa istrsko učiteljstvo, in le želeti je, da se po vseh kronovinah po tem zgledu ukrene. Ako že ne iz drugega vzroka, že zaradi humanitete same bi se moralo takim učiteljskim sirotam priskočiti v najhujšem trenutku na pomoč ter s tem nekako priznati delovanje umrlega, ki je izdihnil sredi v izvrševanju dolžnosti svojega poklica.

Povsem pravično bi nadalje bilo, da se šteje v pokojnino vsaj 50% stanarine. (Konec.)

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca malega srpana 1905 K 113.819.35.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

VII. štajerska deželna učiteljska skupščina v Gradcu.

(Dalje.)

Zborovanje sekcij

se je potem vršilo vzgoraj omenjenih prostorih. Prva sekcija je imela predsednika Gassareka in je od 6. do 8. ure zvečer pretresovala 22 predlogov.

Druga sekcija je imela predsednika Horvateka in je razpravljala o 54 predlogih,

Stalni konferenčni odbor

je imel svojo drugo sejo dne 11. avgusta od 8. do 9. ure zjutraj, baveč se z gradivom, ki je bilo preresetano v omenjenih sekcijah.